

Cymraeg

**Eich hawliau i'r Gymraeg mewn
gwasanaethau iechyd fel un o
gleifion Bwrdd Iechyd Prifysgol
Cwm Taf Morgannwg**

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Cwm Taf Morgannwg
University Health Board

Defnyddio'r Gymraeg fel claf ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg

Mae'r Gymraeg yn perthyn i bawb yng Nghymru ac mae hawl gyda ni i gyd i ddefnyddio'r Gymraeg sydd gyda ni.

Fel Bwrdd Iechyd, rydym yn gwybod yn iawn bod defnyddio'r iaith rydych chi'n gyfforddus ynddi yn y maes iechyd yn syml yn fater o ansawdd gwasanaethau. Mae defnyddio'r Gymraeg yn fwy na pheth braf i'w wneud os yw'r cyfle yn codi; gall wneud cymaint o wahaniaeth i'n profiad ni o ddefnyddio gwasanaethau iechyd.

Yn y daflen fer hon, byddwn yn egluro sut allwch chi ddefnyddio'r Gymraeg gyda ni a beth yw eich hawliau chi fel claf i wneud hynny.

Gofal Sylfaenol

Mae Gofal Sylfaenol yn fras yn cwmpasu meddygfeydd, deintyddion y GIG, optegwyr stryd fawr a fferyllfeydd cymunedol. Dyma'r gwasanaethau cyntaf y byddwch yn eu defnyddio fel arfer, a'ch pwynt cyswllt cyntaf gyda'r Gwasanaeth Iechyd.

Mae disgwyl i ddarparwyr Gofal Sylfaenol gadw at y Chwe Dyletswydd, o dan Reoliadau'r GIG (Y Gymraeg mewn Gwasanaethau Gofal Sylfaenol) (Diwygiadau Amrywiol) (Cymru) 2019.

Mae'r rheoliadau hyn wedi gosod y chwe dyletswydd ar y darparwyr hyn lle mae gyda nhw delerau cytundeb, contract a/neu wasanaeth â Byrddau Iechyd Lleol. Mae'n rhaid i'r Bwrdd Iechyd hefyd sicrhau ei fod yn cefnogi darparwyr Gofal Sylfaenol i gyflawni'r dyletswyddau hyn, drwy ddarparu bathodynau, laniardiau ac adnoddau i annog defnydd o'r Gymraeg, hyrwyddo ar ei wefan pa ddarparwyr Gofal Sylfaenol sydd gyda staff sy'n siarad Cymraeg wedi'i nodi o dan 'Gwybodaeth ychwanegol' wrth ddefnyddio'r cyfeiriadur 'Dod o hyd i'ch gwasanaeth GIG lleol' **yma**, darparu hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith i ddarparwyr a darparu gwasanaeth cyfieithu iddyn nhw ar gyfer arwyddion a hysbysiadau.

Cymraeg

Dyletswyddau iaith gwasanaethau gofal sylfaenol

Bydd darparwyr yn annog staff i ofyn i chi beth yw eich dewis iaith a chofnodi hynny ar systemau digidol

Bydd darparwyr yn annog staff sy'n siarad Cymraeg i wisgo bathodyn neu gortyn gwddf sy'n hyrwyddo eu bod yn siarad Cymraeg, ar gael trwy'r Bwrdd Iechyd Lleol

Bydd darparwyr yn rhoi gwybod i'r Bwrdd Iechyd lle gall y darparwr ddarparu gwasanaethau yn y Gymraeg, fel y gallwn hyrwyddo'r gwasanaethau hyn

Bydd darparwyr yn annog staff y darparwr i ddefnyddio gwybodaeth neu fynd i sesiynau hyfforddiant gan y Bwrdd Iechyd i wella eu hymwybyddiaeth o bwysigrwydd y Gymraeg mewn gofal, hanes yr iaith a'i defnydd heddiw, a sut gellir defnyddio'r Gymraeg wrth ddarparu gwasanaethau

Bydd darparwyr yn sicrhau bod dogfennau a ffurflenni sydd wedi dod gan y Bwrdd Iechyd ar gael i chi yn y Gymraeg ac yn Saesneg

Bydd darparwyr yn arddangos arwyddion yn y Gymraeg ac yn y Saesneg

Cymraeg

Gofal eilaidd

Gofal Eilaidd yn fras yw gwasanaethau sydd ddim ar gael trwy feddyg teulu, fferyllfa gymunedol neu optegydd neu ddeintydd stryd fawr. Gall gynnwys yr adran argyfwng, wardiau cleifion mewnol, mamolaeth, apwyntiadau claf allanol, gofal yn y gymuned gan y Bwrdd Iechyd yn uniongyrchol, clinig diabetes neu lawdriniaeth. Bydd y gwasanaethau fel arfer ar safle ysbyty neu mewn clinig, a byddech o bosibl wedi cael atgyfeiriad atyn nhw os nad yw'n frys. Mae'n cynnwys pob gwasanaeth gan y Bwrdd Iechyd yn uniongyrchol heblaw am wasanaethau trwy gcontractiwr annibynnol fel meddygon teulu.

Rhaid i ni gadw at y Safonau o dan Reoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 7) o dan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011 ar gyfer y gwasanaethau hyn, a'r egwyddor gyffredinol na fyddwn yn trin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg gan barchu bod gan y Gymraeg statws swyddogol yng Nghymru.

Ar y dudalen nesaf eglurwn beth yw eich hawliau mewn gwasanaethau gofal eilaidd. Am wybodaeth fanylach, gweler ein **'hysbysiad cydymffurfio'** sydd ar gael ar ein gwefan.

Cymraeg

Eich hawliau i'r Gymraeg mewn gwasanaethau gofal eilaidd

Cymraeg

Hawl i beidio gorfod ymdrechu i roi gwybod am eich dewis iaith - rhaid i ni ofyn i chi a hyrwyddo ein gwasanaethau dwyieithog

Lle gwelwch yr arwydd iaith Gwaith, ar boster, gwisg gwaith neu gortyn gwddf ar ward neu mewn apwyntiad, mae croeso i chi siarad Cymraeg yno neu gyda'r person. Rhaid i'r Bwrdd lechyd ddarparu arwyddion, bathodynau a cortynnau gwddf o'r fath i'w staff i hyrwyddo'r iaith

Hawl i wasanaeth ffôn Cymraeg, trwy gyfarchiad dwyieithog a'r gallu i drafod eich ymholiad yn Gymraeg

Os ydym yn cynnig cwrs addysg, yr hawl i ddilyn y cwrs hwnnw yn Gymraeg

Yr hawl i weld a chlywed y Gymraeg o'ch cwpas chi, ar arwyddion, posteri, deunydd hysbysebu ac arddangosiadau gyda'r Gymraeg ar ben neu ar y chwith, ac ar systemau uchelseinydd a negeseuon wedi'u recordio

Hawl i dderbyn gohebiaeth (llythyrau, e-byst, negeseuon testun) yn Gymraeg a'r hawl i dderbyn ateb yn Gymraeg i ohebiaeth Gymraeg heb oedi amhriodol

Hawl i gael dogfennau a ffurflenni yn Gymraeg

Hawl i dderbyn gwasanaeth Cymraeg yn ein derbynfa

Hawl i ddefnyddio ein gwefannau ac apiau yn Gymraeg gyda pob tudalen yn Gymraeg yn adlewyrchu'r un Saesneg yn union, a'r hawl i lywio'r trwy dudalennau'n hawdd i ddod o hyd i beth dych chi'n chwilio amdano

Hawl i weld y ddwy iaith ar ein cyfryngau cymdeithasol lle bydd y cyfrifon yn adlewyrchu ei gilydd ym mhob ffordd, a'r hawl i gysylltu gyda ni ar y cyfryngau cymdeithasol yn Gymraeg a derbyn ateb yn Gymraeg

Hawl i gael cyfarfod neu gynhadledd achos yn Gymraeg, a'r hawl i weld a defnyddio'r Gymraeg mewn digwyddiadau cyhoeddus

Eich rhyddid i siarad Cymraeg

Mae hawl gyda chi hefyd i ddefnyddio'r Gymraeg gyda pobl eraill yng Nghymru sydd hefyd yn dymuno defnyddio'r Gymraeg gyda chi, a hynny ar lafar neu'n ysgrifenedig.

O dan Ran 6 Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, os yw dau unigolyn neu ragor am ddefnyddio'r Gymraeg gyda'i gilydd, mae yn erbyn y gyfraith i unrhyw un ymyrryd mewn unrhyw ffordd i atal hynny. Gall ymyrryd olygu gofyn i chi beidio â defnyddio'r iaith, dweud y byddwch o dan anfantais am ddefnyddio'r Gymraeg neu achosi anfantais i chi am wneud.

Os credwch chi fod rhywun wedi ymyrryd â'ch hawl i ddefnyddio'r Gymraeg, gallwch gwyno wrth Gomisiynydd y Gymraeg:

0345 603 3221 neu

post@comisiynyddygyymraeg.cymru

Cymraeg

Cymraeg

Siaradwch 'da ni!

Mae'r Gymraeg yn bwysig i ni yn y Bwrdd Iechyd; mae nifer fawr o'n staff yn ei siarad ac rydym yn falch o wasanaethu cymunedau gyda treftadaeh Gymraeg gref lle mae'n hiaith arbennig yn ffynnu.

I ni, mae cynnig gwasanaeth yn Gymraeg yn rhan o sut 'dyn ni'n gweithio o ddydd i ddydd. Ond mae bob tro yn braf clywed ein bod yn gwneud yn dda. Rydym hefyd yn awyddus i glywed os gallwn wella sut rydym yn defnyddio'r Gymraeg.

Os hoffech roi adborth i ni, gallwch wneud hynny trwy'r Arolygon Adborth Cleifion a ddarparwyd, sydd ar gael ar ein gwefan. Dim ond chwilio am 'Adborth Cleifion' sydd eisiau. Os ydych am wneud cwyn, cysylltwch â'n Tîm Pryderon yn Gymraeg neu Saesneg:

01443 744915 neu pryderon_ctm@wales.nhs.uk

Mae hawl gyda chi hefyd i gwyno wrth Gomisiynydd y Gymraeg.

Cymraeg